

OBSAH

	Poděkování	9
	Redakční poznámka	11
PŘÍLOHA I	Kouřim – raně středověký idol	12
ÚVOD	STO LET MODERNÍ ARCHEOLOGIE r/jm	13
PŘÍLOHA II	Tursko – amfora z mladší doby bronzové	14
HISTORIE 1	„PŘED NOVÝMI ÚKOLY“ ms/r	15
1919	PRVNÍ KROK [projekt Archeologického ústavu a archeologie jako vědy] mk	20
1920	TOHO DNE PRŠELO [výzkum pohřebiště mladší doby bronzové v Praze-Modřanech] mk	22
1921	VÍC HROBŮ, NEBO ARCHEOLOGŮ? [záchranné výzkumy v Bubenči a Dejvicích] db/r	24
1922	VOLÁNÍ ANTIKY [expedice na území klasického starověku] ms	26
BOX 1	TRNITÁ CESTA ZA DOMOVEM [sídla StAÚ v letech 1919–1951] ms	28
1923	BOHATÉ HROBY, CHUDÁ ARCHEOLOGIE [výzkum pohřebiště doby halštatské v Praze- -Střešovicích] dd	30
1924	ORIENT, NEBO ŘÍM? [k původu rotundy jako stavebního typu raného středověku] jmk	32
1925	ARCHEOLOGIE STÁTOTVORNÁ [začátek archeologického výzkumu Pražského hradu] jmk	34
1926	MOHYLA ZA PĚT SET [výzkum mohylového pohřebiště u Nové Hospody] mk	36
1927	ZPRÁVA NA KOLKOVANÝCH CIHLÁCH [výzkum římského kastelu v Mušově] jmk	38
PŘÍLOHA III-IV	Hostim / Kokořínský důl – paleolitické artefakty	40
1928	VIKING NA PRAŽSKÉM HRADĚ [nález hrobu bojovníka na III. nádvoří Pražského hradu] jmk	42
1929	HMATATELNÉ DŮKAZY PRO ČESKOU HISTORII [příspěvek archeologie k svatováclavskému miléniu] jmk	44
1930	NEJEN NÁLEZY SAMY [vznik archivu terénní dokumentace] r	46
1931	PŮVOD POHŘEBNÍ HRANICE [výzkum pohřebiště v Bubenči a nejstarší pohřbívání žehem] jř/r	48
1932	OD AŠE PO JASIŇU [působení StAÚ na Slovensku a Podkarpatské Rusi] jmk/ms	50
BOX 2	PRÁCE I POSLÁNÍ [zaměstnanci StAÚ v letech 1919–1952] ms	52
1933	AMERICKÁ SPOJKA [expedice American School of Prehistoric Research v Čechách] ms	54
1934	CHVÁLA MILIMETROVÉHO PAPIŘU [pokrok v terénních metodách při výzkumu v Lubné] sv	56
1935	BÁJNÉ SÍDLO V CENTRU POZORNOSTI [činnost Komise pro výzkum Vyšehradu] jmk	58
1936	HŘBITOV I POPRAVIŠTĚ [výzkum na Loretánském náměstí v Praze-Hradčanech] ib	60
1937	KOUZLO TYPŮ A FÁZÍ [periodizace mladšího pravěku v knize <i>Základy hallstattské periody</i> v <i>Čechách</i>] nv/r	62
1938	PLANINA ZEMŘELÝCH [výzkum pohřebiště doby římské v Třebusicích] db	64
1939	SVĚT ZÍTRKŮ NA PRAHU KATASTROFY [příspěvek československé archeologie ke Světové výstavě v New Yorku] ms	66
BOX 3	ZA OKUPACE [StAÚ v letech 1939–1945] ms	68
1940	OBJEV MÁLEM OSUDNÝ [rozpoznání nejstarší slovanské keramiky ve střední Evropě] jmk/mk	70
1941	ARCHEOLOGIE PRO ŽIVOT NÁRODA [kniha <i>Kronika objeveného věku</i>] sv	72
1942	ÚSVIT MORAVSKÉ SLÁVY [vznik Centra pro výzkum Velké Moravy] jmk	74
1943	NEJZNÁMĚJŠÍ KELTSKÁ HLAVA [nález kamenné skulptury u Mšeckých Žehrovc] nv/r	76
1944	PRAVĚK CROWDSOURCINGU [dotazníková akce k evidenci školních sbírek] mk	78
1945	VE SLUŽBÁCH NĚMECKÉHO NACIONALISMU [o Atlase kultury Sudet] ms	80
PŘÍLOHA V-VI	Bubeneč / Tišice – výzdoba na neolitické a eneolitické keramice	82
1946	NAŠE NEJSTARŠÍ MĚSTA? [interpretace oppid doby laténské] nv/ad	84
1947	TAM, KDE V ČECHÁCH POČALO KŘESŤANSTVÍ... [archeologický výzkum Levého Hradce] kt	86
1948	VÝCHODNÍ KURZ [založení Sboru pro výzkum slovanských hradisek] jmk	88

1949	SVĚDKYNĚ SVATOVÁCLAVSKÝCH LEGEND [výzkum hradiště Budeč a vytváření kolektivní paměti] pt	90
1950	NEJLEPŠÍ PETRBOKŮV ŽÁK [počátky výzkumu paleolitu v Čechách] sv	92
1951	BUDOVÁNÍ SOCIALISMU [expedice HUKO na východním Slovensku] ms	94
BOX 4	NA STÁLÉ ADRESE [nové sídlo ústavu v Letenské ulici] ms	96
1952	BRÁNA DO STŘEDOVĚKU [výzkum a experimentální rekonstrukce vstupní brány hradiště Stará Kouřim] pt	98
PŘÍLOHA VII	Roztoky – raně středověká kostěná a parohová industrie	100
HISTORIE 2	MEZI VĚDOU A POLITIKOU r	101
1953	KLÍČ K EKONOMICE RANÉHO STŘEDOVĚKU [k obilným jamám a hospodářské archeologii] dd	106
1954	PRAVĚCÍ KANIBALOVÉ: MÝTUS, NEBO REALITA? [antropologie a archeologie o dokladech antropofagie] dm	108
1955	ČERNÉ ŘEMESLO POD MIKROSKOPEM [vznik a význam archeometalurgie] jho	110
1956	PŘEDZVĚST DIGITÁLNÍHO VĚKU [počátky automatizovaného zpracování dat v české archeologii] r	112
1957	MARX, ENGELS, BEATLES [marxismus v české pravěké archeologii a jeho překonávání] r	114
1958	KDYŽ JE ARCHEOLOGIE NA KONI [československo-mongolská expedice do údolí Orchon] lš/r ...	116
1959	POKLADY DOBY BRONZOVÉ [ke zpracování bronzových depotů a jejich interpretaci] r	118
1960	ZÁKLADY EVROPY [klasifikace a historické hodnocení období eneolitu] r	120
PŘÍLOHA VIII-IX	Makotřasy / Tišice – zvláštní nádoby z období eneolitu	122
1961	JAK TO VIDÍM JÁ [nová koncepce československého pravěku] mk	124
1962	DO HLOUBI ZEMĚ [unikátní nález pravěkých dolů v Tušimicích] r	126
1963	STAN LOVCŮ KONÍ [výzkum paleolitického sídliště v Hostimi] sv	128
1964	ARCHEOLOGICKÁ POHOTOVOST [formování archeologické záchranné služby] mk	130
1965	NEJSTARŠÍ KAMENNÁ ARCHITEKTURA V ČECHÁCH [systematický výzkum hradiště Závist] nv/ad	132
1966	ŽIVOT V KRUHU [model cyklického zemědělství středoevropského neolitu] r	134
BOX 5	NA MEZINÁRODNÍM POLI [VII. světový kongres UISPP v Praze] ms	136
1967	PO STOPÁCH NOBELISTŮ [potvrzení univerzální platnosti radiokarbonového datování] dd/pl/r ...	138
1968	NA POČÁTKU BYL VŮZ A ORADLO [ke vzniku patriarchální společnosti v eneolitu] r	140
1969	VYZKOUŠET MINULOST [rozvoj a přínosy experimentální archeologie] kk/r	142
1970	POSLEDNÍ LOVCI DOBY LEDOVÉ [definice pozdního paleolitu jako období a vývojové fáze] sv/r ...	144
1971	VODNES TO VŠECHNO ČAS...? [výzkum Chebu a odeznívání nacionalismu v české archeologii] jha	146
1972	ŠPERKY ŽEN DRUŽINÍKŮ [výzkum pohřebiště v Lumbeho zahradě] jmk	148
1973	O HLEDÁNÍ A NALÉZÁNÍ [průzkum a výzkum zaniklé středověké vsi Svídna] jm/r	150
1974	METALURGIE JAKO RITUÁL [výzkum eneolitického ohrazení v Makotřasech] md	152
1975	DOMY MRTVÝCH [výzkum dlouhých mohyl pozdní doby kamenné v Březně u Loun] md	154
BOX 6	V PŘEDNÍ LINII [expozitory AÚ jako centra záchranné archeologie] r	156
1976	MINULOST ZA UHLÍ [záchranný výzkum města Mostu] jmk	158
1977	PRAVĚKÉ KRAALY, SVATYNĚ NEBO HŘIŠTĚ? [výzkum neolitického rondelu ve Vochově a jeho pokračování] jř/r	160
1978	DVA ŽIVOTY STŘEDOVĚKÉHO KLÁŠTERA [výzkum kláštera na Ostrově u Davle] ps	162
1979	DYNAMIKA PRAVĚKÉHO AREÁLU [výzkum neolitického sídliště a pohřebiště v Miskovicích] r ...	164
1980	POPELKA ČESKÉ ARCHEOLOGIE [o zemědělství v pravěku a raném středověku] dd	166
1981	ZÁHADA VLTAVSKÉHO ÚDOLÍ [výzkum raně středověké sídelní aglomerace v Roztokách] mk ...	168

1982	ZLATÉ HOREČKY V ČECHÁCH [formování montánní archeologie] dd 170	170
PŘÍLOHA X-XI	Velim / Tišice – pravěké zlato 172	172
1983	ŽEBRAVÉ MISKY A LOŽ RÝŽE [česká účast na výzkumu v Anurádhapuře na Šrí Lance] mk 174	174
1984	NA VÁLEČNÉ STEZCE [diskuse o povaze násilí v nejstarších dějinách] pk 176	176
1985	PONURÝ NÁLEZ V PŘÍKOPECH [k zániku opevněného centra ve Velimi u Kolína] rš 178	178
1986	OD BODU V MAPĚ K MODELU KRAJINY [formulace teorie sídelních areálů] mk 180	180
1987	POTŘEBUJÍ ARCHEOLOGOVÉ JADERNÝ REAKTOR? [využití neutronové aktivační analýzy pro studium artefaktů] nv/lj 182	182
1988	ZAOSTŘENO NA PŘEDMĚSTÍ [výzkum v Sezimově Ústí a utváření archeologie středověku] jk 184	184
1989	POSLEDNÍ ÚTOČIŠTĚ [výzkum opevněného sídla Denemark z pozdní doby kamenné] mzý 186	186
PŘÍLOHA XII	Most – středověké nádoby a skleněná číše 188	188
HISTORIE 3	ARCHEOLOGIE V DEMOKRATICKÉM SVĚTĚ mk 189	189
1990	MINULOST SKONČILA VČERA [rozšíření archeologie do novověku a industriálního období] gb 192	192
1991	POVRCHOVÝ NEZNAMENÁ PVRCHNÍ [rozvoj metod a aplikace povrchových sběrů] mk 194	194
1992	ARCHEOLOGICKÁ LETKA [letecký průzkum v ARÚ] mg/r 196	196
1993	ŠTÍTÍ KRÁLOVSTVÍ ČESKÉHO [tradice a rozvoj české kastelologie] jhl 198	198
1994	TÉMA NALEZENÉ MEZI POVRCHOVÝMI DOLY [k vrcholně středověké transformaci krajiny, ekonomiky a společnosti] jk 200	200
1995	KOSTEL NALEZENÝ A ZNOVU ZTRACENÝ [interpretace kostela Panny Marie na Pražském hradě] jmk 202	202
BOX 7	ZPÁTKY V EVROPĚ [mezinárodní aktivity ARÚ po roce 1989] jm 204	204
1996	PRŮZKUM NA KONCI SVĚTA [česká účast na průzkumu Vnějších Hebrid] mk 206	206
1997	CO JE VLASTNĚ TA PŘESLICE? [archeologické studium starého textilu] hb 208	208
1998	SPOLU NALEZENY – SPOLU UŽÍVÁNY? [depoziční analýza souborů artefaktů a pravěkých souvrství] mk 210	210
1999	PŘÍBĚH AMAZONKY [o bojovnici z doby kamenné a genderových rolích v pravěku] jt/mk 212	212
2000	OD USEDLOSTI K OSADĚ [rozsáhlý odkryv areálu starší doby bronzové ve Vliněvsi] pl/md/r 214	214
2001	V PRAVĚKÉ INDUSTRIÁLNÍ ZÓNĚ [o specializaci výrobních aktivit doby laténské na Rakovnicku] nv/r 216	216
2002	CRESCENTE FIDE... [přínos archeologie k poznání christianizace Čech] ps 218	218
BOX 8	CO VZALA A CO PŘINESLA VODA [destrukce ARÚ při povodni Prahy v roce 2002] nv/r 220	220
2003	DĚJINY ZAPSANÉ V GENECH [archeogenetika k počátkům pastevectví v africkém sahelu] vč 222	222
2004	ALFA A OMEGA ŽIVOTA [výzkum vlivu klimatu na lidskou společnost] dd 224	224
2005	KRAJINA, MĚSTO, ČLOVĚK [systematická dokumentace antropogenních změn v terénu Prahy] ib .. 226	226
2006	POSTRACH EVROPSKÉHO STŘEDOVĚKU [identifikace lepry a výzkum nemocí na kosterních nálezech] vč 228	228
PŘÍLOHA XIII-XIV	Roztoky / Hradčany, Loretánská ul. – raně středověké korálky a záušnice 230	230
2007	ČLOVĚK A ARTEFAKTY [formulace základů archeologické teorie a metody] mk 232	232
2008	ŽABÍ STEHÝNKA NA PRAVĚKÉM STOLE [exkurz do stravování pozdní doby kamenné] rky 234	234
2009	DĚJINY OMYLŮ A POUČENÍ [Marobud a rozbor nejstarších písemných pramenů k české historii] vs/r 236	236
2010	SÍDLO HODNÉ SVĚHO JMÉNA [výzkumy na pravěkém hradišti Vladař u Záhořic] mch/r 238	238
BOX 9	ARCHEOLOGIE – VĚC VEŘEJNÁ [činnost ARÚ pro popularizaci archeologie] jmk 240	240
2011	HRADIŠTĚ DIGITÁLNĚ [model zázemí raně středověkého hradiště v Libici nad Cidlinou] jm 242	242
2012	MOHYLA KNIŽECÍCH GENERACÍ [výzkum halštatského pohřebního objektu v Rovné] mch/r 244	244

2013	STANICE NA JANTAROVÉ STEZCE [geofyzikální průzkum předoppidálního obchodního centra v Němčicích] rk/r	246
2014	SMRT DOLU SAUERSACK [zaniklý důlní závod na Rolavě a archeologie temných modernit] jha	248
PŘÍLOHA XV–XVI	Hradčany, Martinický palác / Rolava – raně novověké hodinky a plastika z 2. sv. války	250
2015	MY A TI DRUZÍ [o vzájemném vztahu archeologie a kulturní antropologie] pk	252
2016	POSLEDNÍ NÁPOJ BOJOVNÍKA [pylová analýza obsahu zobákovité konvice z Ostrova u Stříbra] rko	254
2017	MODERNÍ PŘÍSTROJE A DUCHOVNÍ SVĚT DÁVNÝCH EVROPANŮ [přehodnocení prubířských kamenů a jejich společenského významu] mj/r	256
2018	NA PRAHU INFORMAČNÍ SPOLEČNOSTI [budování infrastruktury Archeologický informační systém ČR] mk	258
2019+	V BLÁTĚ I KYBERPROSTORU [k dalšímu směřování Archeologického ústavu] r	260
PŘÍLOHA XVII	Roztoky – raně středověké nádoby	262
	Prameny a literatura	263
	Seznam citovaných grantových projektů	277
	Ředitel Archeologického ústavu v Praze	280
	Výběr z ocenění pracovníků ARÚ od roku 2000	280
	Rejstřík osob	282
	Rejstřík lokalit	284
	Vysvětlivky odborných pojmů pmv/r	287
	Seznam použitých zkratk	292
	Chronologická tabulka	293
	Summary	294